

Fjortonde söndagen efter Trinitatis

DOMINICA QUARTEDECIMA

Text: Luk 17: 11-19. Predikan av Lars Borgström (LFS)

Att bli spetälsk, eller leprasjuk, som man idag säger, var ett av de värsta öden som kunde drabba en människa på Jesu tid. Det var en sjukdom som sakta förstörde huden och köttet. Med tiden blev händer och fötter som stumpar, man fick svulster på ansiktet, ja över hela kroppen. Men det värsta var kanske att man förlorade kontakten med sina släktingar och vänner. De leprasjuka betraktades som orena, ja, döda, och fick hålla sig i isolerade grupper utanför städerna. För att inte stöta ihop med "vanliga" människor bar man bjällror som redan på avstånd sände iväg ett varnade ljud till omgivningen, som då kunde dra sig undan.

Vi hör idag hur Herren Jesus mötte en grupp spetälska. Men det står inledningsvis att när de tio spetälska kom närmare, "stannade på avstånd och ropade". Rabbinerna hade nämligen fastställt ett visst avstånd som de spetälska tilläts vara nära vanliga människor. Tänk vilket lidande: ett långsamt bortdöende under social isolering - att vara dödligt sjuk och dessutom inte få umgås med nära och kära!

De spetälska ropade: "*Jesus, Mästare, förbarma dig över oss!*" De kom till Jesus med en särskild avsikt. Man skall inte underskatta deras kunskap om vem Jesus var. Av deras rop förstår vi att de visste en hel del. De visste hur Jesus såg ut eftersom de vände sig just till Honom, de visste att Jesus var nådig och kärleksfull eftersom de kunde anförtro sin nöd åt Honom, de visste att Han inte bara hade viljan utan även förmågan att hjälpa, d.v.s. att Han var i besittning av gudomliga egenskaper, annars hade de inte gjort sig bekymret att be om Hans hjälp. De visste vidare att Jesus ger utan att vänta någon motprestation, att Han ger allting av nåd, d.v.s. gratis, fritt och för intet. En spetälsk hade ju inget av värde att erbjuda i gengäld, det enda de kunde ge Honom var sin egen nöd. Sådana som de var, kom de till Kristus, för att bli hjälpta av Honom, utan alla egna förtjänster och utan all egen värdighet. "*Mästare förbarma dig över oss*" ropade de.

VÅR SITUATION OCH VÅR FRÄLSNING

I Jes. 1:5-6 läser vi följande: "*Hela huvudet är sjukt, och hela hjärtat är svagt. Från fotbladet upp till huvudet finns inget helt, blott blåmärken, ärr och friska sår, som inte är utkramade eller ombundna eller lindrade med olja.*" Är detta, kanske du undrar, en beskrivning av spetälska eller lepra? Ja, det kan tyckas så av symptomen att döma. Men nej, i Jesajas första kapitel beskriver Gud hur människan ser ut andligen i sin synd och skuld. Gud säger: "Det finns inget helt!" Vi har brutit mot Guds lag och bud. Vi är så illa därän att det knappast går att beskriva, och därför ber vi idag: "Bevara oss från syndens spetälska."

Men, kanske någon säger, är det verkligen så illa? Jag är väl ingen syndare. Jag sköter mitt jobb, betalar min skatt och tar hand om min familj. Men här är det inte bara fråga om vårt förhållande till andra människor, här är det också – och framför allt – fråga om vårt förhållande till den helige Guden. Det räcker med att gå till det bud som summerar hela lagen, det som vi hörde från den laglärde i förra söndagens evangelietext, för att vi skall avslöjas som syndare: "Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela din kraft och av hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv" (Luk 10:27). Skriften säger: "Alla har syndat och saknar härligheten från Gud" (Rom. 3:23). Alla människor som föds till denna jord har dragit på sig den

andliga spetälska som kallas synd. Ingen är undantagen från domen.

Men till alla har också Jesus kommit! Skriften säger: ”Kristus Jesus har kommit till värden för att frälsa syndare” (1 Tim. 1:15). Frälsaren säger själv: ”Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare” (Matt. 9:12-13).

FRÄLSNINGEN ÄR TRO PÅ GUDS ORD OCH LÖFTEN

Vi läser om Jesus och de spetälska: ”Då Han fick se dem, sade Han: 'Gå och visa er för prästerna.' Och medan de var på väg dit, blev de rena.” Mose lag föreskrev att den som blev frisk från sin spetälska skulle gå till offerprästen och så skulle denne förklara honom ren. På detta sätt fick den botade tillbaka full social och religiös gemenskap (3 Mos.14:1ff.).

Kanske blev de spetälska förvånade över Jesu ord. Att gå till prästen och begära att han skulle förklara dem rena måste ha verkat oförnuftigt, ja, ett helt galet förslag, såvida de inte satte Jesu ord över sitt eget förstånd. I sina kroppar kände de sig fulla av lepra, de hade sår och svulster, de såg och kände ingenting som pekade på att de skulle bli friska. Det enda som fanns var Jesu ord. Så är det också med tron. Att tro på Jesus innebär inte alltid att se, känna och uppleva så oerhört mycket. Men det innebär inte att tron blir något osäkert. Tvärtom; tron vilar på något utanför människan, någonting objektivt. Att tro är att veta att Gud är oss nådig för Jesu Kristi skull, inte därför att vi känner det så utan därför att Gud har sagt att det är så. Tron vilar på Jesu ord.

Jesus hade sagt: ”Gå och visa er för prästerna.” Berättelsen fortsätter: ”och medan de var på väg dit, blev de rena.” Så är det också med oss. Vi får tro på Guds nåd, tro att Jesus burit också våra synder på korset, inte därför att det känns så eller att vårt förnuft hänger med, utan därför att vi har Jesu ord, vi har Guds ord och löfte. Och Gud säger till oss: ”Din missgärning har tagits ifrån dig och din synd är försonad” (Jes 6:7).

Detta är inget vi ser - vi ser bara våra synder, våra misstag, och känner vår djupa skuld. Därför måste vi få höra Gud själv försäkra oss att synden är borta, att den är sonad, att skulden har blivit betald. Det fanns många likheter mellan de tio spetälska, men det fanns också en stor och allt avgörande skillnad mellan de nio å ena sidan och den tionde å den andra. Texten säger: ”en av dem...vände tillbaka”. De andra hade blivit botade till sina kroppar, men det vara bara en som genom underverket förstod, att det stora och underbara inte i första hand var, att de hade blivit botade, att de hade fått friska kroppar. Den tionde spetälske insåg att Jesus genom undret visade att Gud är nådig och förlåter synd för intet. Den tionde förstod att det verkligt stora inte var undret som sådant, utan Jesus själv. Det stora var inte läkedommen utan Läkaren. Det verkliga underverket är att Gud är oss nådig för Jesu Kristi skull. Därför att den tionde insåg det, vände han tillbaka.

DE NIO OCH DEN TIONDE

Det finns en ton av sorg i Jesu ord när Han säger: ”Var är de nio?” - Var är de? De hade gått med gåvan, och glömt Gåvogivaren. De hade vänt Honom ryggen, nu betydde inte Jesus lika mycket längre. De hade hälsan, de hade återställts. Det sorgliga, det tragiska, är att så många vänder ryggen åt Guds kärlek, när Han lockar oss att tro på sin nåd. Man kanske tillfälligt attraheras av någonting i kristendomen, men tron falnar som en döende låga. Den nåd Gud överräckte i dopet blundade man för när allt annat; karriär, hälsa, anseende, utseende och pengar blev viktigt. Detta har jag upplevt på nära håll som församlingspräst. Människor som haft det svårt, lidit nöd på olika sätt, har sökt sig till kyrkan och fått del av den kärlek, omsorg och värme som råder bland troende människor. Detta har hjälpt och tröstat människor, de har kommit på fötter igen. Men sedan gick de bort som de nio gjorde. De glömde gåvans givare Jesus Kristus. Och därmed gick de miste om det viktigaste, ja om allt!

Det är så få som tar emot Jesus. *Var är de nio?* Den frågan kommer att eka i evigheten. Den ljuder också redan idag - *Var är de nio?* Men så till den tionde. Till de människor som är medvetna om sin synd och som flytt till Kristus, till den förlåtelse Gud skänker fritt och för intet, till alla dessa säger Kristus idag och i evigheten: ”*Din tro har frälst dig.*” Amen.